

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 11 augusti 1914 kl. 12 m.

Memorial med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande lagutskottets utlåtande nr 17 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas, dels ock en i anledning av propositionen väckt motion.

Närvarande: herrar Petersson i Lidingö villastad, Lindhagen, Trana, Stärner, Gezelius*), greve Lagerbjelke, Alexanderson*), Johanson i Valared, greve Spens, Hult*), Pettersson i Södertälje, Schotte, Olsson i Broberg, Persson i Norrköping, Olsson i See och Holmdahl.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I utlåtande nr 17 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas, dels ock en i anledning av samma proposition väckt motion hemställde lagutskottet, att riksdagen måtte 1:o) antaga nämnda lagförslag med den lydelse utskottets berörda utlåtande innehåller, samt 2:o) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta utreda, huruvida och på vad sätt bestämmelser må kunna meddelas till reglering av sådana utländska arbetares vistelse här i riket, vilka hit inkomma huvudsakligen i anledning av här inträffande arbetsinställelser, eller vilkas härvaro kan vara ägnad att väsentligen försämra svenska arbetares förvärvsmöjligheter, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning må föranleda.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava vid behandling av detta utlåtande, i fråga om utskottets hemställan under 1:o), båda

kamrarna godkänt utskottets förslag beträffande 2—5 §§, 6 § med undantag av 4), 7—10 §§, 12 §, 14 § samt 16—19 §§. Däremot hava kamrarna med avseende å lagförslaget i nedan angivna hänseenden stannat i olika beslut, varjämte beträffande utskottets hemställan under 2:o) första kammaren med avslag å utskottets hemställan bifallit den av herr Petersson i Lidingö villastad m. fl. vid utlåandet fogade reservationen, under det att andra kammaren godkänt utskottets förslag i denna del.

Med anledning av vad sålunda förekommit har utskottet till behandling förehaft frågan om sammanjämkning av den skiljaktighet, som sålunda föreligger emellan kamrarnas beslut.

Med avseende å 1 § i lagförslaget har första kammaren antagit utskottets förslag, varemot andra kammaren bifallit den av herr Stärner m. fl. avgivna reservationen.

Utskottet har i fråga om denna § ansett sig böra hemställa, att andra kammaren biträder första kammarens beslut.

Beträffande 6 § 4) har första kammaren antagit den lydelse, som föreslagits i den av herr Petersson i Lidingö villastad m. fl. avgivna reservationen, under det att andra kammaren godkänt utskottets förslag.

Enligt utskottets mening bör för sammanjämkning första kammaren, med frånträdande av sitt förut fattade beslut, biträda andra kammarens beslut i fråga om detta stadgande.

11 § har likaledes av första kammaren godkänts med den avfattning, som föreslagits i den av herr Petersson i Lidingö villastad m. fl. avgivna reservationen, varemot andra kammaren bifallit utskottets förslag.

Jämväl i denna del får utskottet föreslå, att första kammaren biträder den mening, som innefattas i andra kammarens beslut.

13 § har av första kammaren antagits i överensstämmelse med utskottets hemställan, då däremot andra kammaren godkänt §:n med den lydelse, som föreslagits i den av herr Lindhagen m. fl. avgivna reservationen.

Den skiljaktighet, som sålunda föreligger mellan kamrarnas beslut i denna del, har syntts utskottet böra på det sätt sammanjämkas, att kamrarna, med frånträdande av de fattade besluten, antaga §:n med den lydelse, utskottet förut föreslagit, med tillägg till andra stycket av orden:

»dock må ej utläningen befordras till land, varest han sannolikt skulle tilltalas eller straffas för politiskt brott».

Beträffande 15 § har första kammaren godkänt utskottets förslag, varemot andra kammaren bifallit herr Lindhagens m. fl. reservation i denna del.

Utskottet har ansett sammanjämkning böra ske på det sätt, att andra kammaren i denna del biträder första kammarens beslut.

I fråga om *bestämmelsen angående lagens trädande i kraft* har första kammaren antagit följande lydelse:

»Denna lag träder i kraft: 18 § å den dag Konungen förordnar samt lagen i övrigt den 1 maj 1915».

Andra kammaren har bifallit utskottets förslag i denna del med den ändring, att första meningen avfattats på sätt första kammarens beslut härutinnan utmärker.

Utskottet hemställer, att första kammaren för vinnande av sammanjämkning i nu ifrågavarande avseende måtte biträda andra kammarens beslut.

Beträffande utskottets hemställan under 2:o) i utlåtandet nr 17 läser sammanjämkning av kamrarnas olika beslut icke kunna företagas, vadan den fråga, som avses med berörda hemställan, torde hava förfallit.

Utskottet hemställer alltså,

att kamrarna, med frånträdande i ovan angivna fall av förut fattade beslut, beträffande nu ifrågavarande förslag till lag angående förbud för vissa utläningar att här i riket vistas, må antaga följande lydelse av nedannämnda paragrafer samt av bestämmelsen om lagens trädande i kraft:

1 §.

Utländsk zigenare ävensom utläning, som uppenbarligen har för avsikt att söka sitt uppehälle genom bettlande eller att under vandring från ort till annan vinna sin utkomst genom utförande av musik, förelisande av djur eller annan dylik sysselsättning, må vid ankomsten till riket eller omedelbart därefter av polismyndighet avvisas.

Samma lag vare om annan utlänning, som till riket ankommer för att söka sitt uppehälle, där det skäligen bör antagas, att han saknar möjlighet att här ärligen vinna sin försörjning.

Har till riket ankommande utlänning, enligt vad för polismyndigheten är känt, varit dömd för förfalsknings-, tjuvnads- eller bedrägeribrott eller gjort sig skyldig till yrkesmässigt hasardspel, yrkesmässigt övande av otukt eller utnyttjande av annans otuktiga levnadssätt, och kan det skäligen antagas, att utlänningen skulle komma att här i riket fortsätta sådan brottslig eller osedlig verksamhet, då må ock avvisning ske.

Vad i denna paragraf är stadgat äger ej tillämpning å invandrare, som varit svensk medborgare, men vilkens medborgarrätt genom vistelse utomlands eller eljest gått förlorad; dock att den, som vunnit medborgarrätt i annat land, må avvisas på sådan grund, som i tredje stycket sägs.

6 §.

Konungens befallningshavande må meddela förordnande om utvisning från riket av följande utläningar, nämligen:

1) zigenare ävensom den, som beträdes med lösdriveri eller bettlande, så ock den, som under vandring från ort till annan söker sin utkomst genom utförande av musik, förevisande av djur eller annan dylik sysselsättning;

2) den, som gör sig skyldig till yrkesmässigt hasardspel, yrkesmässigt övande av otukt eller utnyttjande av annans otuktiga levnadssätt;

3) den, som inom loppet av de närmast förflutna två åren här i riket genom utslag, som äger laga kraft, dömts för gårdfarihandel eller biträdande vid dylik handel eller för olovlig brännvinsförsäljning eller för det han, utan vederbörligt tillstånd, här i riket under kringresande eller kringvandrande idkat hantverk eller annan hantering;

4) den, som här i riket genom utslag, som äger laga kraft, blivit, för annat brott än ovan avses, dömd till straffarbete eller ock till fängelse, ej under sex månader, för såvitt brottets beskaffenhet föranleder till antagande, att fara av hans vistelse i riket kan uppstå för allmän säkerhet, ordning eller sedlighet; dock att utvisning för det brott ej må ske, där ej förhör, som i 7 § sägs, före straffets slutliga avtjänande blivit i ärendet hållet;

5) den, som inom loppet av de närmast förflutna fem åren utom riket undergått honom omedelbart ådömt frihetsstraff för brott, varför enligt gällande lag om utlämning av förbrytare utlämning må ske.

Vid bedömande, huruvida utvisning bör äga rum, skall skälig hänsyn tagas till utlännings levnads- och familjeförhållanden samt till längden av den tid, han vistats här i riket. Har den, som gjort sig skyldig till brott, varom i denna paragraf under 3) eller 4) är fråga, under de före brottets begående närmast förflutna fem åren haft fast bostad här i riket, må han ej för det brott utvisas, där ej synnerliga skäl därtill äro.

Om hemsändande av utlännning, som faller fattigvården till last, är särskilt stadgat.

11 §.

Vill den, som genom Konungens befallningshavandes utslag förklarats skola utvisas, överklaga utslaget, äger han sist å åttonde dagen efter det utslaget för honom avkunnades eller, om det ej avkunnats, blev honom annorledes delgivet, till Konungens befallningshavande ingiva sina till Konungen ställda besvär; dock att, där klaganden i häkte förvaras, besvären må inom tid, som nyss är sagd, ingivas till tillsyningsmannen vid häktet. Tillsyningsmannen vare pliktig ofördröjligen insända besvären till Konungens befallningshavande.

Vill utlännning, som icke är på fri fot, anföra besvär, åligge Konungens befallningshavande eller tillsyningsman vid häkte att tillse, att utlännningen därvid ej saknar nödigt biträde.

Inkomna besvär skall Konungens befallningshavande så fort ske kan, jämte eget utlåtande och övriga till ärendet hörande handlingar, insända till nedre justitierevisionen.

13 §.

Där sådant av hänsyn till rikets säkerhet eller eljest i statens intresse finnes påkallat, må Konungen förordna om utvisning av utlännning, som i riket vistas. Uppstår fråga om utvisning efter ty nu är sagt, förordne Konungen, att förhör skall i ärendet hållas inför Konungens befallningshavande; och gälle i fråga om sådant förhör vad i 7 § tredje och fjärde styckena är stadgat. När omständigheterna därtill föranleda, må utlännningen tagas i förvar.

I fråga om verkställighet av beslut om utvisning, varom i denna paragraf sägs, förordne Konungen efter omständigheterna; dock må ej utlännningen befordras till land, varest han sannolikt skulle tilltalas eller straffas för politiskt brott.

15 §.

Har utlänning, som jämlikt denna lag blivit härifrån utvisad, till riket återvänt utan tillstånd av Konungen, straffes med fängelse i högst sex månader. Sedan utlänningen undergått straff, varde han omedelbart förd ur riket; och förfares därvid enligt de i 12 § angivna grunder.

Den, som skäligen misstänkes för brott, varom i denna paragraf sägs, skall i häkte tagas.

Denna lag träder i kraft: 18 § å den dag Konungen förordnar samt lagen i övrigt den 1 maj 1915. Ej må dock utvisning ske för brott, som i 6 § under 3) sägs, där detsamma blivit begånget före lagens ikraftträdande.

Stockholm den 11 augusti 1914.

På lagutskottets vägnar:

ALBERT PETERSSON.

Reservation:

av herrar *Lindhagen* och *Persson* i Norrköping.